

Виходить у Львові щодня (крім неділей і гв. свят.) о 5-ій годині по полудні.

Редакция і Адміністрація: улица Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лише франковані.

Рукописи звертають ся лише на окреме жаданє і за вложенєм оплати поштової.

Рекламації незапечатані вільні від оплати поштової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Передплата у Львові в агенції дневників пасажа Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостах на провінції:

на цілий рік К 48
на пів року „ 240
на чверть року „ 120
місячно . . . — 40

Поодинокє число 2 с.
З поштовою пересилкою:

на цілий рік К 1080
на пів року „ 540
на чверть року „ 270
місячно . . . — 90

Поодинокє число 6 с.

Вісти політичні.

(Угодовий комунікат чеський).

Як звістно, відповіли Чехи на німецький комунікат комунікатом своїм, котрий появил ся ві второк. Зміст чеського комунікату слідуєчий:

Угодове полагодженє язикових спорів уважають Чехи доконечним не з огляду на хвилеву державну ситуацію, але задля усунєня хронічної хвороби держави. Щоби забезпечити усім народам держави успішний розвиток, належить управити язикову справу в цілій монархії, а не тільки там, де Німці є в меншости. Найбільшою хобою німецького проєкту є обмеженє єго тільки на чеське королівство. Всяка проба порішеня національної справи в Чехії, без рівнорядної акції на Мораві і Шлеску, єсть з гори засуджена на невдачу. До самої розвязки язикової справи належить приступити дорогою відмінною від німецького проєкту, а іменно розвязки сеї не треба робити зависимою від адміністраційного розмежованя язикових округів, бо о се розби-

ли ся вже пересправи угодові з 1900 р. — Чехи жадать тільки виконаня обовязуючих законів. Основні закони державні урівноправнюють чеську мову з німецькою. Тож Чехи мусять вважати обмеженєм сєго права проєкт Німців, аби чеська мова допускала ся до внутрішнього урядованя тільки в точно означених випадках. Се було би введенєм німецької державної мови і de jure і de facto. Чехи жадать у внутрішнім урядованю повної рівноправности обох мов. Що до армії допускають Чехи язикову одноцільність, о скільки сєго вимагає доконечна потреба. До признаня німецької мови державною або навіть „мовою для порозуміня“ Чехи не приложать рук. — Справу внїшньої урядової мови нормують яснї обовязуючі постанови. Чех чи Німець повинен мати можність доходити своєго права у своій мові. Реформа адміністрації с. є. розмежованє язикових округів може наступити аж по переднім управитиєню язикової справи. Округи однак не повинні бути інституціями для охорони національних прав, ані не сьміють бути чимсь посередним між староствами а міністерством, бо се ослабило би значіє намістництва. Намістництво повинно бути найвисшою інстанцією в всіх справах краєвих, як і тих, що підлягають міністерству. Заступленє повітових рад радами окруженями з ширшою компетенцією не по-

трібне; остаточно могло би наступити тільки при рівночаснім розширеню компетенції сойму. Перше однак треба розвязати саму язикову справу, се єсть справу урядової мови. Рівнож не згодять ся Чехи на се, аби критерією для осудженя національної приналежности урядника або державного слуги була послїдна конскрипція. — Коли би прийшло до пересправ, то безусловно мусяли би втягнути ся в них Морави та Шлеск. Введенє чеської мови до внутрішнього урядованя не було би жадною концесією з боку Німців, за яку они могли би жадати компензати, отже й ся справа не може входитьи в обсяг угодових пересправ, а одиноко управнєним до полагодженя єї єсть правителство. Інші язикові справи можуть бути предметом пертракцій і Чехи можуть довести до порозуміня. Однак угодова акція не може робити ся зависимою від парламентарної ситуації, ані бути ратунковим якором для правителства. Чеські послїди заявляють готовієть розпочати пертракції з Німцями“.

УСЬМІШКА ДОЛІ.

(З польского — Гайотти.)

(Конець).

Поволи пригадує собі, що коли сюди впроваджував ся, той кусник зелїза сторчав вже в стїні, так само високо і що з тої причини нічого не можна було на нїм завішувати і що раз хотів єго навіть виймати і вбити низше, але не міг... за сильно сидів в стїні.

Памятає, як Войцїхова при тїй нагоді казала, що чоловік повісивсь би на нїм, а він це не рушивсь би.

Ага!... так. Отже то служить до вішаня... Але що за високо... гак сильно вбитий, а Войцїхова казала, що чоловік...

Що єму?... Що з ним діє ся? Що в нїм будить ся?

Як єму страшно, як єму дивно страшно!

Щось хапає єго за волосє і підношує їх в гору; тисячі мурашок перебігає єму по хребті аж до мозку... Тряє ся цілий як лист, а рівночасно єсть єму горячо.

Хиба вже тепер справді має горячку і малячить.

Бо ось... той гак!

Немов киває на него; сказав би хто темний, закривлений палець якогось невидимого єства, що єго взиває: „ходи“.

Щоби така сила покуси могла істнувати — не мав понятя. Щось в нїм воєкрєсає і щось рівночасно завмирає під тою силою. Воєкрєсає воля, завмирає чувство самоохорони, гроза злочину, страх позасьвітного суду, страшенна, тревожна несьвідомість того що — потім. — Все то зникає, лишає ся тільки также не покуса, бо з покусою боре ся, а єму навіть можність опору не приходить на гаду, але конечність, неминуча копечність, котра кілька хвиль перед тм була від него дальшою як місяць і звїзди, а тепер дрозжить в нїм кождою жилкою, обіймає єго як пожар...

Пан Мечинець вєтає, добуває з шафи чисте простирало і починає дерти єго на паси. Він цілком спокійний; навіть єму руки не тряєуть ся. Скручує сильно полотно і робить силку. Відтак приставляє крісло до стїни і має щось до роботи з гаком.

Може пробує, чи дійсно так міцно вбитий.

По хвили єсть на середині комнати і розглядає ся по нїй своїми блискучими очима, крізь які глядить сьвідомість послїдного погляду. Не жаль єму того кута, бо не жалує нічого; але коли би то було живе єство, сказав би єму:

— Спасибі; ти одно було для мене добре.

Тепер пан Мечинець гасить лямпу. Потемки чалить руками за приставлєним до стїни кріслом... минає кілька секунд і в темноті відзиває ся єго голос, придавлений, але виразний, повільний і торжественний:

— Боже, будь милостивий мені грїшному! Боже, будь милостивий мені грїшному! Боже, будь милостивий мені грїшному!

Чути стук падаючого на землю крісла... якийсь короткий шелест... здавлений хоркіт і все мовкне.

В тїй самїй хвили від гостинця, від піль надбігає сильний подув вітру; ударяє о вікно і легко підносить заслону, немов би впускав до середини яєсь єство.

На другий день місточко виглядає як ули на весну.

Жінки літають від хати до хати. Деякі цілком не варять обїду. Післанець, що приніс пану Мечинцеві телеграму, стає героєм дня. Але цвїт того загального зацікавленя надто частований скоро вяне, а він сам вже в полудне такий пляний, що жінка дає єму в шию і впирає до комнати, аби виспав ся.

„Постійний донисуватель“ з губерніяльного міста приїздить сам, аби зачерти при жерелі подробиць незвичайної пригоди.

Взагалі місточко величає ся ним.

Тепер, кілька разів хто переїздить поштою, отже личність видїйша, і жде на конї, пан експедитор виходить до него і по вступній замїтці о погодї, питає як чоловік, що міг би показати ся гордим, але не хоче:

— Знаєте, добродію, що тут у нас недавно лучило ся?

Войцїхова в розпуді.

Нїколи ще не мала до діла з самоубийством і мучать єї ріжні сумніви. Нїхто не боронить їй „статків“ нї постели, але Войцїхова не знає, чи така спадщина не єсть грїхом і чи не принесе їй нещастя. Вкінці рішає ся.

бе позичав, але й сам собі віддає так само, як би позичив від другого. Але великої готівки не треба ніколи держати дома, лиш складати в якій касі опадности (на почті) на процент, хоч би й на маленький; готівка дома повинна бути лиш так велика, яка могла би бути потрібна аж до того часу, коли би була надія придбати нову. Тої готівки дома не треба ніколи нарушувати, хіба лиш в конечній потребі, а готівку з каси треба хіба лиш тогди виймати, коли би показала ся нагода збільшити на певно і користно своя господарство. Такої готівки не треба виймати ані на якусь прибудову, ані на закупно худоби і т. п., хіба лиш на закупно ґрунту. Отже щоби не запозичали ся у других і не попасти в руки лихварів, повинен кождий господар старати ся о то, щоби: 1) мати підручну малу готівку дома; — 2) більшу готівку в касі. Підручну готівку дома треба завсідги держати під ключом, найліпше в маленькій скринючці з замком, котру знов треба замкати в скрині. Підручної готівки не треба ніколи держати цілої дрібними грішми. Гроші мають то до себе, що грубші держать ся довше, а дрібні борше розходять ся; дрібних повинно бути лиш на стілько, щоби в потребі не міняти зараз грубших. Але іноді може показати ся потреба і більшої готівки н. пр. на закупно худоби, збіжа і т. п., а шкода би зараз виймати готівку з каси та й не можна би може того так борзо зробити. На такий случай добре би було, щоби двох або кількох господарів, добрих сусідів, приятелів або свояків, умовило ся вже наперед і поставили собі помагати один другому в потребі, розуміє ся, не за дармо, лиш з маленьким зарібком; взаємність і маленький зарібок, були би нагородою за зроблену вигоду. Але в таких случаях треба конче взаїмної щирости і ретельности та точного додержуваня умовленого речинця. В такий спосіб могли би наші господарі забезпечити ся від довгів і лихви, що їх руйнують.

— Компост в малім господарстві (V). Після того, якого материялу і в якій кількості уживаємо на компост, буде він „готовий“ аж в другім або й третім році. Для того, щоби опісля мати з року на рік готовий компост, треба що року закладати нову купу. Виходить з того, що лиш перший початок, як впрочім і у всім, єсть трудний і тим не треба відстрашувати ся, лиш пильно робити компост, а він опісля виплатить ся сторицею. „Готовий“ компост представляє одностайну що до вигляду і запаху масу, подібну до землі, котра єсть трохи вохка і розсіпає ся в дрібонькі грудочки. Компост надає ся особливо

ський характер. Тих около 20 Европейців, які відважили ся тут осісти, цезають зовсім серед тої товпи, яка тут ходить в турбанах. Християни і жиди мусять тут мешкати на зовсім окремих і мурами обведених передмістях, а на ніч замикають їх так, що ніхто не може вийти. Ті передмістя називають ся по маврійски „Меллах“. Які панують відносини в Марокку, можна найліпше з того пізнати, що дві години ходу в глибину краю поза Рабатом конець всякій безпечности. Звідси була би від моря найкоротша дорога до Мекнеш і до столиці краю, до Феза, бо всего лиш три дні їзди. Але ніхто, навіть і сам султан, не важить ся їхати сею дорогою, бо на тій дорозі живе кілька берберійських племен, котрі не перепускають нікого без борби, для того треба об'їздити аж на Альказар. Що значить тут власть і повага султана, можна зміркувати найліпше із слідуочної події. Якось на короткий час перед своєю смертю під Рабатом вибрав ся був султан Мулей Гассан з великою дружиною над ріку Уед бен Регреб і розложив ся там табором. З ним був також і один французский капітан, котрого скортіло ловити рубу на вудку. Коли він так сидів над водою, зайшли Бербери з заду, закинули ему шнур на шию, затагнули до свого дуара і там его убили. Злочинцям не стало ся нічого.

(Конець буде).

знаменито до города і збільшає дуже значно дохід з него. Для того кождий малий господар, що хоче піднести вартість свого города, нехай конче робить компост. Так само хто хоче завести собі красний сад, нехай робить компост і садить лиш в нім молоді деревця. Посаджені в компості молоді деревця пускають зараз множество тоненьких волосковатих корінців і приймають ся борзо і певно та розрастають ся красно; для того не треба жадувати компосту і насипати під кожду деревину дві, три тачки, чим більше тим ліпше. Для сіножатий нема таки ліпшого навозу як компост і хто хоче мати добру луку або сіножати, мусить таки компост робити. Луки і сіножати навозить ся ним лиш зверху і то лиш з весни, коли вже сніг цілком стопить ся, а коли ще земля трохи замерзла. Їго усыпає ся малими купками, котрі опісля розгортає ся і приवलочує ся острими боронами. В осепи не добре навозити, бо опісля дощі і вода зі снігу сполокали би всі поживні творива з него. По компості мох на сіножатах гине а трава красно і буйно розростає ся. Із сіножатий, навожених компостом, буває не лиш значно більше сіна і отави, але они суть і видатійші. Наконець і на поля єсть компост дуже придатний під всі ростины господарські та поправляє поле значно; его розвозить ся і зараз приорує ся. З того всего видимо, як великої ваги єсть компост і яке він має значіне для малого господаря, котрий не може мати подостатком обірника і котрого не стати на то, щоби купував собі штучні навози. Нехай же кождий не забуває на компост і старає ся собі его робити, а невеликий труд певно ему оплатить ся.

Перешка.

К. Вас. в Дні: 1) Скрофули то рід запальної хороби верхньої шкіри, слизниць, суставів або найчастійше жезел лімфових, внаслідок чого робить ся гниль і витікає материя або лиш роблять ся тверді опухлини. Єсть то хвороба дуже близька до т. зв. туберкульози а найчастійше западає до на ю дті від 2 до 14 літ, штучно плекані і зле живлені н. пр. бараболями і мучними стравами, до чого причиняють ся ще й вохкі помешканя, в котрих брак сонця і чистого воздуха. Скрофули можуть бути також унаслідувані по родичах, що мали скрофули туберкульозу (сухоти) або які инші заразливі хороби. Лічити ся треба дуже довго цілими роками а навіть і десятками літ і лиш при помочи лікаря. — 2) Причини кашлю можуть бути всілякі, а найчастійше запалене якоїсь части проводів віддихових. — 3) Коклюш або душачий кашель єсть то заразлива недуга, на яку западають найчастійше діти від 2 до 8 літ, рідко дорослі особи, а єї причиною суть бактерії (рід грибків), що дістають ся до проводів віддихових. — 4) Шкарлатина — дуже заразлива недуга, що виступає як пошесть а на котру западають найчастійше діти. Недужий дістає горячки, запалення і велику червону висипку (зразу малі відтак великі червоні плями) на шиї, грудех, руках і ногах. — 5) Кір — заразлива висипка: дрібні блідо-червоні плями. В хоробах під 4) і 5) треба дуже уважати, щоби не переестудити ся. — К. К. в Самб.: Сирітської пенсії для Вашого сина кр. Рада шкільна не може призначити на ціле життя. Може бути — але й то сумніваємо ся — що сойм уповажнив би до того кр. Раду шкільну. Пробуйте внести подане на руки якогось посла, котрий би за тим походив. — К. Ж. Н.: Невитягнений ані один. — Ів. Мр. в П.: Заждїть ще до нового року, а тоді на сім місці подамо Вам докладно, чи витягнений, чи ні.

Вісти господарські, промислові і торговельні.

— Ціна збіжа у Львові 19-го грудня: Ціна в коронах за 50 кильо у Львові. — Пшениця 8— до 8:20; жито 6:50 до 6:75; овес 6— до 6:25; ячмінь пашний 5:25 до 5:75; ячмінь броварний 5:75 до 6:25; ріпак 9:50 до 9:75; льнянка 8:50 до 8:75; горох до вареня 7:50 до 10—; вика 5:75 до 6—; бобик 5:75 до 6—; гречка — до —; кукурудза нова 6:20 до 6:40; хміль за 56 кильо — до —; конюшина червона 55— до 75—; ко-

нюшина біла 75— до 125—; конюшина шведска 65— до 95—; тимотка 25— до 32—.

ТЕЛЕГРАФИ.

Відень 20 грудня. Міністер війни барон Кріггамер уступив. На его місце іменував Цісар заступника шефа генерального штабу армії ген. Пітрайха міністром війни.

Відень 20 грудня. Російский міністер справ заграничних ґр. Лямсдорф виїздить нині з Лівадії до Більгорода і до Софії. З Софії приїде ґр. Лямсдорф 28 або 29 с. м. до Відня. Тій подорожжю приписують велике політичне значіне.

Відень 20 грудня. Вчера відкрито долішно-австрійский сойм.

Карнак 20 грудня. Посол Сполучених Держав Бовен одержав від президента Кастра повноміць до заступованя Венецуелі в єї спорі з Англією, Німеччиною і Італією. Бовен жеде лиш на відповіді з Берлина, Лондона і Риму.

Мадрид 20 грудня. Herald доносить, що Дон Карльос зрік ся своїх прав і претенсій до іспанського престолоа в користь сина Дон Хаїма.

Надіслане.

Всілякі купони
і вильосовані вартістні папери
виплачує без почисленя провізії або коштів
Бюро виміни
ц. в. уприв. гал. акц.
Банку гіпотечного!

Робітня галантерійна виконує альбоми, оправу образів в паспарту і також найдешевні рами; поручає **Йосиф Вербицкий**, ул. 3-го Мал ч. 10 в подвірю.

— „Красвий Союз кредитовий“ видає для руских товариств кредитових потрібні друкарські продає їх по отсих цінах:

1. Книга довжників . . . аркуш по 10 сот.
2. Замкнення місячні 2 штуки . . . „ 5 „
3. Інвентар довжників . аркуш „ 5 „
4. „ вкладників . „ „ 5 „
5. „ уділів . . . „ „ 5 „
6. Книга головна . . . „ „ 10 „
7. „ ліквідаційна . „ „ 10 „
8. „ вкладок падничих „ „ 10 „
9. „ уділів членських „ „ 10 „
10. Реєстр членів . . . „ „ 10 „
11. Зголошення о позичку штука по 2 „
12. Виказ умореня позички „ „ 2 „
12. Асигнати касові . . . „ „ 1 „

Купувати і замовляти належить в „Красвім Союзі кредитовім“ у Львові, Ринок ч. 10 1. поверх.

Оповідене

Повідомляє ся Р. Т. Всеч. Духовенство, що Міський музей у Львові купує і дає найвиспі ціни за старі ризи церковні, капи, дальматики, як також всяку церковну утвар.

Дирекция промислового музея.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ЗНАМЕНИТИЙ ДАРУНОК НА ЯЛИНКУ!

Тягнене . . . Головна виграна
невідкрито
15-го січня 1903 **40.000 Кор.**

Льоси товариства промислу артистичного по 1 К поручають: М. Йонаш, Кіц і Штоз, М. Кларфельд, Яков Штро, Корман і Файгенбавм, Самуелі і Ляндав, Шіц і Хаас, Август Шеленберг і Син, Сокаль і Ліллен, дома банкові у Львові.

1/2 кілограма гусячого піря

лиш 60 кр.

Посилаю цілком нове, сіре піря, рукою дерте, 1/2 клгр. лиш 60 кр.; то само ліпшого рода лиш 70 кр. в 5-клгр. поштових пакетах пробних за посліплатою.

І. КРАСА, торгівля піря в Сміхові, коло Праги (Чехія 690).

Виміна дозволена. — Упрашаю о точну адресу.

МІД десеровий

св'іжний

кураційний, в власної пасіки,

5 клгр. 6 К 60 с. франко.

Коріневич, вм. учит. Іванчани.

Інеорати

(„оповіщення приватні“) до

„Газети Львівської“, „Народної

Часописи“ і всіх інших часо-

писий приймає виключно лиш

„НЕКТАР“

Головний склад у Відни, VI., Webgasse 28.

Товариство для торгівлі і складів чаю
Братів К. і Ц. Попов у Москві.

Д. і к. надзорні доставці Австро-Угорщини.

Доставці Двора царско-російського

Надзорні доставці кор. Вел. королів: Греції, Швеції і Норвегії, Бельгії і Румунії.

Золотий медаль в р. 1892.

Grand prix в р. 1900,

найвисша відзнака на загаль-

них виставах в Парижі,

Grand prix

найвисша відзнака на виставі

в Антверпії 1894 р.

Золотий медаль

найвисша відзнака на виставі

в Штокгольмі 1897 р.

Ці н н и к.

Ціни в жорнах за одну коробку російської ваги (1 фунт. рос. — 410 грам.)

Вага лачки в фунт. рос.	№г. 0	1	2	3	3/4	4	5	6	7	8	Чай з Цейлоу
1/2	15.20	11.—	10.—	9.—	8.20	7.60	6.70	5.80	5.20	4.30	6.70
1/3	7.60	5.50	5.—	4.50	4.10	3.80	3.35	2.90	2.60	2.15	3.85
1/4	3.80	2.75	2.55	2.25	2.05	1.90	1.70	1.45	1.30	1.10	1.70
1/8	—	—	—	—	1.05	—95	—85	—75	—65	—55	—85

При закупні за 20 корон, транспорт і опакowane безплатно.

MA YER'S CONVERSATIONS-LEXIKON

Цяте цілком перероблене і побільшене видане, повне.

В 17-ох дуже хорошо оправлених томах з шкіряними хребтами і рогами, обіймає: **100.000** статей, **17.500** сторін тексту, **10.000** ілюстрацій, карт і плянів, **1000** таблиць і додатків, **158** ілюстрацій хромолітогр., **290** карт.

Крім того два томи доповняючі і один том спису (Registerband).

Разом 20 томів по зр. 6.

Поява нового видання того твору, одинокого в загальній літературі, єсть літератским явищем не малої ваги. Розійшлось его в 4-ох виданнях більше як півтора мільярда примірників і придбало собі заслужену славу, як найвеличавіший сучасний твір, як словар людского знання.

Той лексикон можна дістати в комплекті, всі томи нараз на сплату **по 3 зр. місячно.**

Замовлення приймає **А. ЛЯНДОВСКИЙ,** Львів, Пасаж Гавсмана.

СТЕЛЯ

найновіший інструмент сальоновий швейцарський, самограй, ноти металеві без гачиків в різних величинах. Продає Соболевский годинникар у Львові, площа Марийська (готель французкий).